

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 97/19
Luksemburg, 29 lipca 2019 r.

Wyrok w sprawie C-469/17
Funke Medien NRW GmbH / Republika Federalna Niemiec

Wolność informacji i wolność prasy nie może uzasadniać, poza wyjątkami i ograniczeniami ustanowionymi w dyrektywie o prawie autorskim, odstępstwa od praw autorskich

Jednakże, w odniesieniu do raportów o sytuacji wojskowej, sąd krajowy powinien, przed zbadaniem, czy wykorzystanie tych raportów może zostać objęte zakresem takich wyjątków i ograniczeń, przede wszystkim zweryfikować, czy spełnione są przesłanki objęcia tych raportów ochroną wynikającą z prawa autorskiego

Republika Federalna Niemiec sporządza cotygodniowe raporty o sytuacji wojskowej dotyczące operacji prowadzonych przez Bundeswehrę (wojsko federalne, Niemcy) za granicą oraz na temat rozwoju sytuacji na obszarze operacyjnym. Raporty te, pod nazwą „Unterrichtung des Parlaments” (informacja dla parlamentu, zwane dalej „UdP”), są rozsyłane do niektórych posłów Bundestagu (parlamentu federalnego, Niemcy), referatów Bundesministerium der Verteidigung (federalnego ministerstwa obrony, Niemcy) i innych federalnych ministerstw oraz do niektórych agencji podporządkowanych federalnemu ministerstwu obrony. UdP uważa się za „dokumenty zaklasyfikowane jako zastrzeżone”, o najniższym stopniu niejawności. Jednocześnie Republika Federalna Niemiec publikuje skrócone wersje UdP pod nazwą „Unterrichtung der Öffentlichkeit” (informacja dla opinii publicznej).

Niemiecka spółka Funke Medien NRW prowadzi portal internetowy dziennika Westdeutsche Allgemeine Zeitung. We wrześniu 2012 r. złożyła ona wniosek o udostępnienie wszystkich UdP sporządzonych w okresie ostatnich jedenastu lat. Wniosek ten nie został uwzględniony, a jako uzasadnienie odmowy podano, że upublicznienie niektórych informacji mogłoby mieć negatywne skutki dla kluczowych pod względem bezpieczeństwa interesów armii federalnej. W nieznanym sposobie Funke Medien dotarła jednak do dużej części UdP i opublikowała kilka z nich pod nazwą „Afghanistan-Papiere” (dokumenty w sprawie Afganistanu).

Podnosząc, że Funke Medien naruszyła jej prawa autorskie do tych raportów, Republika Federalna Niemiec wytoczyła przeciwko tej spółce przed niemieckimi sądami cywilnymi powództwo o zaniechanie naruszenia. W tych okolicznościach Bundesgerichtshof (federalny trybunał sprawiedliwości, Niemcy) zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości o dokonanie wykładni przepisów prawa Unii regulujących ochronę wynikającą z prawa autorskiego¹, zwłaszcza w świetle wolności wypowiedzi.

W ogłoszonym dzisiaj wyroku Trybunał wskazał, że **sąd krajowy powinien przede wszystkim zbadać, czy zostały spełnione przesłanki objęcia raportów o sytuacji wojskowej ochroną wynikającą z prawa autorskiego**. Raporty te mogą bowiem zostać objęte ochroną z tego tytułu wyłącznie wtedy, gdy stanowią twórczość intelektualną ich autora odzwierciedlającą jego osobowość i wyrażającą się w swobodnych i twórczych wyborach dokonywanych przez niego w trakcie sporządzania wspomnianych UdP.

Trybunał dodał, że gdyby te przesłanki zostały spełnione, a tym samym UdP o sytuacji wojskowej należałoby uznać za „utwory”, **wolność informacji i wolność prasy nie może uzasadniać, poza**

¹ Dyrektywa 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym (Dz.U. 2001, L 167, s. 10).

wyjątkami i ograniczeniami ustanowionymi w dyrektywie o prawie autorskim, odstąpienia od praw autorskich, w szczególności od wyłącznych praw autora do zwielokrotniania i publicznego udostępniania utworów.

W tym zakresie Trybunał wskazał, że dokonana za pomocą dyrektywy o prawie autorskim harmonizacja na szczeblu Unii Europejskiej ma na celu utrzymanie, i to zwłaszcza w środowisku cyfrowym, właściwej równowagi pomiędzy z jednej strony interesem podmiotów praw autorskich i praw pokrewnych, jaki one mają w ochronie ich prawa własności intelektualnej, zagwarantowanej w art. 17 ust. 2 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej kartą), a z drugiej strony ochroną interesów i praw podstawowych użytkowników przedmiotów chronionych – w szczególności ich wolności wypowiedzi i informacji, zagwarantowanej w art. 11 karty – a także ochroną interesu ogólnego. Tymczasem mechanizmy umożliwiające znalezienie takiej równowagi w każdym konkretnym przypadku są zawarte w samej dyrektywie, w zakresie, w jakim ustanawia ona nie tylko wyłączne prawa podmiotów praw, ale także wyjątki i ograniczenia.

Trybunał wyjaśnił także, że w zakresie, w jakim karta zawiera prawa, które odpowiadają prawom zagwarantowanym w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (zwanej dalej „EKPC”), art. 52 ust. 3 karty zmierza do zapewnienia niezbędnej spójności między prawami zawartymi w karcie a odpowiadającymi im prawami zagwarantowanymi w EKPC, co nie ma wpływu na autonomię prawa Unii i Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Tymczasem, jak wynika z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, **w celu dokonania wyważenia między prawem autorskim a prawem do wolności wypowiedzi trybunał ten podkreślił w szczególności konieczność uwzględnienia okoliczności, że rodzaj wypowiedzi lub informacji nabiera szczególnego znaczenia, w szczególności w ramach debaty politycznej lub debaty związanej z interesem ogólnym.** W tych okolicznościach Trybunał wskazał, podkreślając także szczegółowe zasady, zgodnie z którymi Funke Medien publikowała w Internecie raporty o sytuacji wojskowej, że nie można wykluczyć, iż takie wykorzystanie może zostać objęte zakresem ustanowionego dyrektywą o prawie autorskim wyjątku dotyczącego sprawozdań z aktualnych wydarzeń.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku Pełny tekst wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☐☐ ☎ (+32) 2 2964106